

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 549

van **STEFAAN SINTOBIN**

datum: 5 april 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Afrikaanse varkenspest - Maatregelen

Het aantal uitbraken van de Afrikaanse varkenspest in Europa blijft toenemen. Onder andere in buurland Duitsland en Polen zien we dit jaar grote aantallen. Volgens de cijfers van het Friedrich Loeffler Institut gaat het in Duitsland dit jaar al om 583 besmette wilde zwijnen. Sinds de eerste uitbraak in Duitsland, in september 2020, werden vier bedrijven getroffen door de Afrikaanse varkenspest. In Polen gaat het dit jaar om bijna duizend wilde zwijnen die met de Afrikaanse varkenspest besmet waren.

In Italië worden ook steeds meer besmette wilde zwijnen ontdekt. In de regio's Piëmont en Ligurië, beide grenzend aan Frankrijk, gaat het al om tachtig besmette wilde zwijnen. Er vallen daar nog meer besmettingen te verwachten aangezien het hele besmette gebied nog niet onderzocht is. Om de verspreiding van het virus te stoppen, werden op 15 maart speciale maatregelen doorgevoerd om de wilde zwijnenpopulaties in beide regio's te verkleinen.

Ondertussen waarschuwt wereldvoedselorganisatie FAO dat de oorlog in Oekraïne ervoor zorgt dat een verdere en sterkere toename van de Afrikaanse varkenspest een logisch gevolg zal zijn. Door het oorlogsgeweld is er uiteraard veel minder tot zelfs geen aandacht voor de bioveiligheid. Door de oorlog ligt de focus uiteraard niet bij het beschermen van de varkens tegen het virus, en het is ook vrijwel onmogelijk om zonder functionerende infrastructuur een goede bioveiligheid te handhaven. Ook de vluchtelingen worden door de FAO als risicofactor genoemd voor de verspreiding van het virus naar de buurlanden. Extra risicofactoren zijn volgens het FAO achtergelaten tamme varkens en onrust in de wilde zwijnenpopulatie door de oorlog.

Op 17 november 2021 stelde ik in de commissie ook al enkele vragen over het thema aan de minister. Een belangrijk aspect van de vraag ging over de export van Vlaams varkensvlees, dat ook afhankelijk was van de vrije status Afrikaanse varkenspest.

1. Bij de uitbraak van Afrikaanse varkenspest bij wilde zwijnen in Wallonië in 2018 werd het ministerieel besluit (MB) van 26 september 2018 betreffende noodmaatregelen ter bestrijding van Afrikaanse varkenspest opgesteld en ingezet.

Acht de minister dat MB, in het licht van de stijgende Europese AVP-cijfers en extra toename door de oorlog in Oekraïne, nog steeds voldoende? Is ze van oordeel dat extra maatregelen nodig zijn, zoals die onlangs in Italië werden genomen? Zal ze hierover samenzitten met haar federale collega?

2. De minister gaf bij haar antwoord op mijn vraag om uitleg op 17 november 2021 aan dat het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) over een draaiboek Afrikaanse varkenspest beschikt.

Hoe worden de Vlaamse varkenshouders bereikt? Kan het draaiboek per post/mail aan al onze varkenshouders bezorgd worden, of is dat al gebeurd?

3. Aan hoeveel meetings van de cel Afrikaanse varkenspest van de federale overheidsdienst (FOD) Buitenlandse Zaken nam de minister deel sinds 30 september 2021? Wat is de stand van zaken van deze cel, en werden nog nieuwe beslissingen genomen?
4. Ten tijde van mijn vraag om uitleg gold in twaalf landen een totaalverbod van import van Vlaams varkensvlees, met China als belangrijkste en grootste potentiële partner. Geldt dat verbod nog steeds in dezelfde twaalf landen? Onderneemt het Vlaams Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM) acties om daar verandering in te brengen? Zo ja, welke concrete acties werden al ondernomen in deze twaalf landen?
5. De minister gaf op 17 november 2021 aan dat ze voor de regionalisering was om Vlaanderen en Wallonië als aparte sanitaire eenheden te beschouwen, en dat ze dat ook gevraagd heeft.

Aan wie heeft de minister dit juist gevraagd? Zal ze er verder werk van maken om van deze regionalisering een feit te maken? Zo ja, op welke manier doet ze dat? Zo niet, waarom niet (meer)?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 549 van 5 april 2022

van **STEFAN SINTOBIN**

1. Het federale ministerieel besluit van 26 september 2018 houdende dringende maatregelen betreffende de bestrijding van de Afrikaanse varkenspest, is door de bevoegde federale minister, Clarinval, opgeheven bij het ministerieel besluit houdende maatregelen ter preventie van Afrikaanse varkenspest van 15 januari 2021.
Voor eventuele maatregelen op Vlaams niveau om de populaties wilde zwijnen te beheren, verwijs ik naar collega Demir die hiervoor bevoegd is.
2. Het draaiboek waarvan sprake is eigenlijk een draaiboek voor het geval er een uitbraak is van Afrikaanse varkenspest bij wilde zwijnen in Vlaanderen en is dus in de eerste plaats niet aan varkenshouders gericht. Het verder routineus en continu toepassen van de bioveiligheidsvoorschriften op varkensbedrijven vormt nog steeds de beste bescherming tegen Afrikaanse varkenspest op varkensbedrijven.
3. Er werden door de FOD Buitenlandse Zaken online meetings georganiseerd op 29 september 2021, 17 november 2021, 12 januari 2022 en 9 maart 2022, waarop het Departement Landbouw en Visserij aanwezig was. Tijdens de meetings wordt steeds een overzicht gegeven van de lopende embargo's en exportrestricties, en de acties die men onderneemt om export naar derde landen weer mogelijk te maken. Momenteel is men onder andere bezig met de exportmogelijkheden richting Australië, China, Columbia, Taiwan, Uruguay, Vietnam, Zuid-Afrika, Zuid-Korea en Japan. Zo heeft Uruguay recent het Belgisch gezondheidscertificaat aanvaard en wordt er met Zuid-Korea, Vietnam en Japan onderhandeld over het regionalisatieprincipe. Met betrekking tot China is er geen vooruitgang te melden. Een opsteker is het feit dat Zuid-Afrika vanaf 23 maart het nieuwe exportcertificaat aanvaard heeft.
4. Sinds eind vorig jaar werd de uitvoer naar een aantal markten opnieuw mogelijk, nadat embargo's werden opgeheven en een akkoord over exportcertificaten werd bereikt. De meest noemenswaardige heropende markten zijn Uruguay en Zuid-Afrika. Door contacten met invoerders kon VLAM de economische druk op deze dossiers hoog houden. In Zuid-Afrika werd de heropening meteen gevierd met een online event met de belangrijkste invoerders en een fysieke afspraak met een van de belangrijkste invoerders in België.

De belangrijkste landen die nog gesloten zijn, zijn: China, Taiwan en Australië. Met de laatste twee lopen de onderhandelingen tussen de bevoegde diensten. De Volksrepubliek China weigert vooralsnog het embargo op te heffen. Dit ondanks aandringen van de bevoegde overheid in Peking.

5. Het principe van regionalisatie wordt gedefinieerd door de overeenkomst inzake sanitaire en fytosanitaire maatregelen van de Wereldhandelsorganisatie, 'WTO Agreement on the Application of Sanitary and Phytosanitary Measures' of WTO SPS Agreement. Het is een concept waarbij een deel van een land wordt erkend als vrij van een bepaalde ziekte, waardoor handel vanuit zo'n ziektevrije regio of een regio met een lage ziekteprevalentie alsnog mogelijk is, ook al is de rest van het land niet ziektevrij. Bij onderhandelingen tussen de EU en derde landen in het geval van vrijhandelsakkoorden, of tussen lidstaten en derde landen in het geval van bilaterale

overeenkomsten, kan gevraagd worden aan de handelspartner om dit principe van regionalisatie te erkennen. Het is de keuze van de handelspartner om het principe al of niet te aanvaarden. Het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) neemt de vraag om het regionalisatieprincipe te erkennen, mee in de onderhandelingen die ze voeren met derde handelspartners, zoals aangehaald in het antwoord op deelvraag 3.